

GENEL TEMİZLİK TALİMATI

AMAÇ

Bu görev tanımının amacı; Kurumumuz binası ve çalışanlar için sağlıklı, temiz ve hijyenik ortamlar oluşturmak amacıyla, görevli personel tarafından uyulması gereken kurallar ile olası tehlike ve risklere karşı, tutum ve davranışlar belirlemektir.

2. KAPSAM

Bu görev tanımı Kurumumuz hizmet binası tertip, düzen, temizlik ve hijyenin sağlanması için görevlendirilen personelin çalışmalarını ve genel temizlik işlerini kapsar.

3. DAYANAK

Bu talimatname; **6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu**'nun 5. Maddesinin 5. bendi ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın **İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki ve Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmelik**' in 9. maddesinin 4. bendinin 4. fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

4. SORUMLULUKLAR

Bu talimatın hazırlanmasından iş güvenliği uzmanı, uygulanmasından ise **'temizlik hizmetleri görevlisi'** personeli sorumludur.

5. TANIMLAR

Dezenfektan: Cansız maddelerdeki mikroorganizma üremesini durdurmak veya öldürmek amacıyla kullanılan kimyasal maddelerdir.

Dezenfeksiyon: Cansız ortamdaki mikroorganizmaların öldürülmesi veya üremelerinin durdurulması işlemidir.

Solisyon: Etkin bir maddenin su veya başka bir çözücüde çözülmesi ile elde edilen çözelti.

Mop: İplik veya bez parçalarından yapılarak bir sırtık ucuna bağlanmış, yerleri temizlemek veya paspaslamak amacıyla kullanılan temizlik aparatı.

KKD: Kişisel Koruyucu Donanım

6. UYGULAMA ESASLARI

- (1) Temizlik, temizden kirliye doğru yapılır.
- (2) Temizlik, hareketlilik (yoğunlaşma) başlamadan önce yapılır.
- (3) Temizlik Solüsyonu, temizlenen bölgenin risk durumuna göre hazırlanır.
  - Normal temizlik yapılırken; deterjanın üzerinde yazılı talimat göz önüne alınarak sulandırılır ve durulanmaz. Eğer yoğun kirlenme söz konusu ise sulandırılmadan direkt kullanılır ve sonrada durulanır.
  - Dezenfeksiyon yapılırken; farklı dezenfektanlar ve bunların sulandırılma oranları vardır. Eğer dezenfeksiyon için çamaşır suyu kullanılacaksa, normal dezenfeksiyon için 1/100 oranında, kan ve vücut salgılarından kontamine olmuş yüzeye 1/10 oranında sulandırılarak kullanılır.
- (4) Temizlik malzemeleri her bölüm için ayrı olmalıdır. Risk alanlarına göre ayrı kullanılmalıdır.
- (5) Kirlenen bezler, paspaslar vb. hemen temizlenmeli, temizliğe kirli bez, paspas vb. ile devam edilmemelidir.
- (6) Temizlik bezleri ve malzemeleri kova içinde veya ıslak bırakılmamalıdır.
- (7) Kirlenen bezler deterjanla yıkanıp, bir süre dezenfektan suyunda bekletilerek kurutulmalı ve sonrasında kullanılmalıdır.
- (8) Temizlik malzemelerinin elde kullanımı sırasında uygun eldiven giyilmeli, işlem bittikten sonra eldivenler çıkarılarak el hijyeni sağlanmalıdır.
- (9) Eğer elde yara, çizik, vb. varsa, kimyasal malzeme veya temiz olmayan nesnelere temas edilmeden mutlaka eldiven giyilmelidir.
- (10) Eldivenli eller ile sadece temizlik yapılacak alanlara temas edilir, telefon, bilgisayar vb. alanlara temas edilmemelidir.
- (11) Tuvalet temizliği için kullanılan eldivenler diğer alanların temizliğinde kullanılmamalıdır.
- (12) Tuvaletler en son temizlenmelidir.
- (13) Kuru süpürme ve bakım amaçlı moplama esnasında mop önünde kontrol edilemeyecek kadar fazla kir/materyal birikimi var ise bunlar çek çek veya faraş ile alınmalıdır.
- (14) Mop, temiz alanda 'S' şeklinde, kirli alanda ise düz hat üzerinde hareket ettirilerek temizlik yapılmalıdır. Mop ile temizlik yapılırken ilerlerken temizlenmemiş alan bırakılmamalıdır.
- (15) Kirli mop ile temizlik yapılmamalı, kirlenen moplar önce kirlerinden arındırılmalı sonra temizliğe devam edilmelidir. Gün sonunda ise deterjan ile yıkanıp 1/100 oranındaki çamaşır suyunda bekletilip durulandıktan sonra kullanılmalıdır.
- (16) Paspaslama için kullanılacak su temiz olmalıdır.
- (17) Temizlik aracı kullanılıyor ise temiz su için mavi kova, kirli su için kırmızı kova kullanılmalıdır. Mavi kovaya uygun konsantrasyonda sıvı deterjan konulmalıdır.

- (18) Temizlik aracı kullanılıyor ise kirli paspas ile temizliğe devam edilmemelidir. Kirlenen paspas önce kırmızı kovada kirinden arındırılmalı, sonra mavi kovada yıkanmalıdır. Sıkma presinde sıkıldıktan sonra kullanıma devam edilmelidir. Gün sonunda ise deterjan ile yıkayıp 1/100 oranındaki çamaşır suyunda bekletilip durulandıktan sonra kullanılmalıdır.
- (19) Islak paspas ile silinen alanlar kuru mop ile kurulmalı, paspaslama işlemi sırasında kirlenme, kayma ve kayarak düşmeleri önlemek için mutlaka 'Uyarı Levhası' konulmalıdır.
- (20) Temizlik veya paspas yapılan alanlar hemen havalandırılarak, ortamdaki kokuların dağılması ve temiz havanın içeri girmesi sağlanmalıdır.
- (21) Temizlik maddeleri ile dezenfektanlar birbirine karıştırılmamalıdır.
- (22) Temizlik malzemesini başka bir temizlik malzemesi ile asla karıştırmayın. Sadece gerekli ise su ile karıştırarak seyreltin.
- (23) Temizlik/dezenfektan çözeltileri kirlendiğinde hemen değiştirilmelidir.
- (24) Gerekli görülen durumlarda periyodik zaman beklenmeden derhal temizlik yapılmalıdır.
- (25) Kapı önlerinde kullanılan paspaslar haftalık olarak yıkanır.
- (26) Temizlik veya paspas yapılırken tüy, kıl, iz, kir vb. bırakmayan bezler veya paspaslar kullanılmalıdır.
- (27) Temizlik malzemeleri veya temizlik arabaları temizlik esnasında insanlara çok yakın yerlere bırakılmamalıdır.
- (28) Islak zeminli yerlerde temizlik yaparken koşmamalı, hızlı veya ani hareket edilmemelidir.
- (29) Temizlik malzemelerinin tadına bakılmamalı, çıkardığı gaz, buhar, koku vb. solunmamalıdır.
- (30) Yüksek yerlerde temizlik yaparken sandalye, tabure vb. aparatın üzerine çıkarak çalışılmamalıdır.
- (31) Pencere camlarını silerken camdan dışarı çıkarak, dış yüzeyine uzanarak veya sarkarak çalışılmamalıdır.
- (32) Müdürlüğümüz içerisinde veya eklentilerinde hiçbir şekilde yatılmamalı veya uyunmamalıdır.
- (33) İş yerinde veya iş yaparken şaka yapılmamalı, cep telefonu ile konuşarak iş yapılmamalı veya yürünmemelidir.
- (34) Girilmesi yasak olan veya tehlikeli olabilecek yerlere izinsiz girilmemelidir.
- (35) Kırık, keskin kenarlı, sivri uçlu vs. durumdaki eşyaların temizlik, taşıma vb. işlerinde önce güvenlik önlemini alarak gereği yapılmalıdır. Bu malzemeler gelişi güzel ortalıkta bırakılmamalıdır.
- (36) Sulu veya ıslak zeminli alanlardaki çalışmalarda, kaydırmaz tabanlı ayakkabı, çizme, bot vb. giyiniz. Terlik, sandalet vb. türden ayakkabılar giyilmemelidir.
- (37) Sulu veya ıslak zeminli alanlardaki çalışmalarda, eşya, malzeme vb. taşırken kayarak düşmelere karşı gereken tedbirler alınmadan çalışma yapılmamalıdır.

- (38) Size verilen görev tarif edildiği, anlatıldığı şekilde yapılmalıdır.
- (39) Size verilen görev dışında başka bir işe karışmayın.
- (40) M¼d¼rl¼g¼m¼z¼n muhtelif yerlerine asılan g¼venlik ve sağlık işaretleri okunarak anlamları bilinmeli ve uyarılara uyulmalıdır.
- (41) G¼venlik ve sağlık işaretlerinin yerleri, ilgili sorumluların haberi olmadan değiştirilmemelidir.
- (42) İçin gereği olarak size teslim edilen KKD'ler, devamlı olarak kullanılmalıdır. Bozulan, ozelliğini kaybeden, eskiyenler ilgililere haber vererek yenilenmelidir.
- (43) Kimyasal temizlik malzemeleri, almış olduğunuz eğitim, ilgili y¼netmelikler veya imalatçı firmaların kullanım talimatları doğrultusunda kullanılmalıdır.
- (44) D¼řme ve kayma tehlikesi olan ve ¼ç metreden y¼ksek kısımlarda ¼alıřırken, emniyet kemeri takılmalı ve gerekli diğer g¼venlik tedbirleri alınmadan ¼alıřma yapılmamalıdır.
- (45) Kuvvetli r¼zgar, yağmur gibi olaylarda, ağa ¼ dallarının kırılıp d¼řebileceđi d¼ř¼n¼lerek hareket edilmelidir.
- (46) S¼rg¼l¼ kapıların a ¼ılması veya kapatılması sırasında, kapının d¼řmemesi veya size ya da başkalarına zarar vermemesine dikkat edilmeli, tehlike oluşturacak şekilde a ¼ma veya kapatma işlemi yapılmamalıdır.
- (47) Sigara i ¼ilmesi yasak olan yerlerde sigara i ¼ilmemeli, ateş yakılmamalı, a ¼ık alevli cihaz kullanılmamalı.
- (48) Elektrikli cihazlara, elektrik panolarına veya her t¼rl¼ elektrik donanımlarına su tutulmamalı, sıratılmamalı, bunlara temastan sakınılmalıdır.
- (49) İş yaparken beraber ¼alıřtıđınız iş arkadaşlarınıza veya diğer ¼alıřanlara zarar verecek, kazaya uğratacak yada ¼evreye zarar verebilecek tutum ve davranışlardan ka ¼ınılmalıdır.
- (50) Temizlik ¼alıřmaları sırasında '**ergonomik**' ¼alıřma kurallarına riayet edilmelidir.

7. İDARE ODALARI / SINIFLAR / BEKLEME SALONU/ SPOR SALONU /KANTİN VE YEMEKHANE

- (1) Temizliği toz kalkmayacak şekilde yapılır.
- (2) Temizlik her zaman temiz alandan kirli alana doğru yapılmalıdır.
- (3) Temizlik ¼stten alta doğru yapılır.
- (4) ¼nce pencereler a ¼ılıp havalandırılır.
- (5) Tavan, tavan lambaları, dolap, pano ve resim ¼stleri kontrol edilerek ¼r¼mcek ve tozlar fır ¼alanır.
- (6) Perdeler ¼ekilip ¼zerindeki tozlar alınır.

- (7) Çöp kovalarının içerisindeki çöpler, oda dışarısında, büyük çöp poşetine alınır. Gerekirse yeni poşet değiştirilir.
- (8) Çöp kovası kirlenmiş ise yıkanarak temizlenir.
- (9) Tüm yüzeylerin (pencere önleri, radyatörler, masa, dolap, etajer, vb.) tozu alınır. Zemini temiz alandan başlayarak masa altları dahil olacak şekilde kapıya doğru paspaslanarak hemen kuru mop ile kurulanır.
- (10) Temizlik su ve sıvı deterjanla yapılır.
- (11) Kapı kolları sıvı deterjanla yıkanmış bez ile silinir ve kurulanır. Temizlik tamamlandıktan sonra çek çek ve faraş ile koridorda bulunan kaba kirler uzaklaştırılır, tüm eşyaların (masa, dolap, etajer, çiçek, vb.) tozu alınır, su ve sıvı deterjan ile zemin paspaslanır ve kurulanır.
- (12) Her gün kapı kolları, telefon ahizeleri, bilgisayar klavyeleri deterjanlı su ile temizlenerek kurulanır.
- (13) Zemin çek çek veya faraş ile kaba kirlerden arındırılır, fırça veya süpürge kullanılmaz.
- (14) Zemin paspası yapılırken temiz solüsyon kullanılır. Kirlendikçe yenisi ile değiştirilir.
- (15) '**Kaygan Zemin**' uyarı levhası kullanılarak başkalarının düşmesi engellenir.
- (16) Yüksekte temizlik yaparken hareketli zemin üzerine çıkılmaz.
- (17) Bilgisayar veya elektrikli cihazların temizliği yapılırken, cihazın kablosu prizden çıkarılır, elektrik ile bağlantısı kesilir.
- (18) Pencere temizliği yapılırken dışarıya doğru uzanma, sarkma yapılmaz, pencere önlerine çıkılmaz.
- (19) Büyük, ağır, uzun, geniş vb. malzemelerin taşınması durumunda mutlak başkalarından yardım istenir, ergonomik taşıma ilkelerine uyulur.
- (20) Raf, cam, vazo, çerçeve vb. malzemelerin temizliği yapılırken, yüzey veya kenarlarının sivri, keskin, pürüzlü olabileceğine dikkat edilerek gerekli tedbirler alınır.
- (21) Faal durumdaki elektrikli araçlar hiçbir şekilde nemli, ıslak bez ile temizlenmez.
- (22) Yerinden oynatılan mobilya, alet, telefon ve kırtasiye malzemeleri temizlikten sonra tekrar yerine konulur.
- (23) Teslim edilen ve uygun yer ve zamanda kullanılması gereken KKD leri mutlaka kullanır.
- (24) Temizlik işlemi bittikten sonra, temizlik bezler, mop, paspas temizlendikten sonra yerine bırakılır.

8. KORİDOR/MERDİVENLER

- (1) Koridor ve basamaklarda bulunan pencere ve kapılar açılarak ortamın havalandırılması sağlanır.
- (2) Tavan, tavan lambaları, klima boruları, kalorifer petekleri, pencere önleri veya ortamda bulunan sehpa vb. ile duvarların tozları alınır.

- (3) Yangın söndürme dolapları, ilân panoları, tabela, levha, pencere kenarları, kapı başlıkları, lambalar ve elektrik düğmelerinin temizliği yapılır. Yapılan temizlik sırasında düşmemek için gereken tedbirler alınır.
- (4) Kirli camlar silinir, tırabzanların tozu alınıp dezenfekte edilir. Tırabzanların camları silinirken camın düşmemesi, kırılmaması için azami gayret gösterilir. Varsa kırılan, çıkan veya tehlike arz eden camlar derhal ilgililere bildirilir.
- (5) Çöp sepetleri boşaltılır. Kirli olanlar yıkanır.
- (6) Yerlerdeki cikletler kazınır, lekeler temizlenir.
- (7) Yerler süpürülüp moplanır.
- (8) Kapı ve pencere kolları silindikten sonra dezenfekte edilir.
- (9) Kapalı ve kilitli olması gereken kapı ve pencereler, kapatılıp kilitlenir.
- (10) Merdiven temizliğinde yukarıdaki basamaktan aşağı basamağa doğru süpürme ve moplama yapılır.
- (11) Mop yapılırken mopun ucu, basamağın kenarından 10 – 15 cm kadar geride kalır. Kalan bu boşluk daha sonra yan duvarlar bulaştırılmadan moplanır.
- (12) Koridorlar veya merdivenler paspas yapılırken ‘Kaygan Zemin’ uyarı levhası konarak, diğer çalışanlar ve ziyaretçiler bilgilendirilir.
- (13) Merdiven veya koridorların paspaslama işlemi, yoğunluğun en az olduğu zamanlarda yapılır.
- (14) Merdivenler veya koridorlar paspas yapılırken, geri geri hareket edilmez. Adımınızı attığınız yerden emin olarak adım atılır.
- (15) Teslim edilen ve uygun yer ve zamanda kullanılması gereken KKD ler mutlaka kullanılır.
- (16) Çevrede başkalarının yürümesine engel herhangi bir şey bırakılmadan, tertipli ve düzenli hareket edilir.

9. TUVALETLER

- (1)Tüm kâğıt ve sabun stokları kontrol edilir. Eksik tuvalet kağıtları ve havlu peçeteler tamamlanır.
- (2)Sıvı sabun kapları boşaldıkça üzerine ilave yapılmaz. Kaplar mekanik olarak temizlenip, dezenfekte edildikten sonra yeni sabun doldurulur.
- (3)Tuvalet temizliğinde kırmızı eldiven kırmızı kova ve kırmızı bez kullanılmalıdır.
- (4)Önce tuvaletlerdeki sifon çekilir.
- (5)Tuvalet taşı veya klozet içerisi sıvı deterjan veya ovma maddesi dökülerek tuvalet fırçası ile fırçalanır.
- (6)Tuvalet taşı veya klozet çevresi ayrı bir temizlik bezi ile silinir.
- (7)Silme işlemi bittiğinde durulama yapılır.

- (8) Tuvaletlerde bulunan lavabolara deterjan veya ovma maddesi dökülerek ayrı bir fırça ile fırçalanır.
- (9) Silme işlemi bittikten sonra ise durulanır.
- (10) Lavabolar günlük olarak temizleme maddeleri ile temizlenir.
- (11) Aynalar temiz bir bez ve deterjanlı su ile silindikten sonra temiz bir bez ile kurulanır.
- (12) Çeşmelerin temizliği, aşındırıcı veya ağartıcı malzeme kullanmadan yapılmalıdır.
- (13) Kapı ve pencere kolları her temizlikten sonra silinerek dezenfekte edilir.
- (14) Yer süzgeci su tutularak kaba kirlerinden temizlenir.
- (15) Seramik malzemeyi ağartacak veya dolgu malzemelerinin deforme olmasına neden olacak kimyasal ürünler kullanılmaz.
- (16) Tuvalet zemini en son temizlenir.
- (17) Tüm zemin su gideri yönüne doğru silinir ve havalandırılarak kuruması sağlanır.
- (18) Tuvalet temizliğinde kullanılan temizlik malzemeleri başka bir alanda kesinlikle kullanılmaz.
- (19) Temizlik çalışması esnasında hızlı hareket edilmez.
- (20) Çalışma süresince ve zemin kuruyana dek 'Kaygan Zemin' uyarı levhası kullanılır.
- (21) Teslim edilen ve uygun yer ve zamanda kullanılması gereken KKD ler mutlaka kullanılır.
- (22) Yerinden oynatılan mobilya, alet, telefon ve kırtasiye malzemeleri temizlikten sonra tekrar yerine konulur.
- (23) Temizlik işlemi bittiğinde kirlenen malzemeler temizlendikten sonra yerine konulur.

10. BAHÇE / ÇEVRE

- (1) Müdürlüğümüz bahçesi her an temiz bakımlı ve düzenli tutulur.
- (2) Çöp kutularındaki çöpler her gün veya doldukça boşaltılır, çevresine saçılanlar hemen temizlenir.
- (3) Yeşil alanların günlük ve periyodik bakımları ile sulama, budama bakımları zamanında yapılır.
- (4) Bahçe temizliği yaparken süpürge kullanılır.
- (5) Oluşan veya biriken çöpler derhal çöp konteynırına atılır.
- (6) Giriş kapısının önü her zaman temiz ve kuru tutulur.
- (7) Giriş merdivenleri her gün paspaslanır.

- (8) Yağmurlu havalarda giriş merdivenleri ile çalışanların ve ziyaretçilerin kullandığı alanlardaki su birikintileri hemen yok edilir.
- (9) Kuşların tüyleri, dışkıları veya atıkları hemen temizlenir.
- (10) Bahçede veya merdivenlerde, müdürlüğe ait olmayan veya yabancı hiçbir madde bulundurulmaz.
- (11) Bahçenin herhangi bir yerinde çöpler biriktirilmez.
- (12) Merdivenler veya bahçedeki herhangi bir bölüm kaygan yüzeyli hale dönüştüğünde '**Kaygan Zemin**' uyarı levhası kullanılır.
- (13) Temizlik esnasında yerlerin kaygan olması durumunda kaydırmaz tabanlı ayakkabı giyilir.
- (14) Teslim edilen ve uygun yer ve zamanda kullanılması gereken KKD ler mutlaka kullanılır.
- (15) Büyük, ağır, uzun, geniş vb. malzemelerin taşınması sırasında mutlak başkalarından yardım istenir, ergonomik taşıma ilkelerine uyulur.
- (16) Merdivenler ve çevre sık sık kontrol edilerek başkalarının yürümelerini engelleyecek her türlü malzeme oradan uzaklaştırılır.
- (17) Müdürlüğümüze ait olsa bile görüntü kirliliği oluşturan malzemeler, araç gereçler, ilgili amirin bilgisi doğrultusunda başka alana nakledilir.
- (18) Müdürlüğümüz bahçesine, amirlerin bilgisi dışında hiçbir aracın girmesine izin verilmez.
- (19) Yabancı hayvan girmesi durumunda, derhal dışarı çıkarılır. Kuduz, saldırgan vb. durumdakiler sorumlu amire bildirilerek belediyeden yardım istenir.